

ACC. N:R M. 13452: 1-10.

Landskap: Småland Upptecknare: J. L. Svensson, Råstorp
Härad: Sunnerbo Berättare: " " "
Socken: Hinneved Berättarens yrke: f. d. hem. ägare
Uppteckningsår: 1954 Född år 1869 i Hinneved

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jordbrukets biveringar. s. 1-10.

LuF 61.

Skriv endast på denna sida

På 1800-talet många hundra av olika slag och olika trakter och byg-
der vid länsgränserna Småland, Skåne och Hallands skogsbygg-
der var korp-tillverkningen mycket allmän. Stöjd-tillverkning av
olika dimensioner grövre och finare och avlythades väl över hela
Sverige och kanske även andra länd med. De grövre på landsbygg-
derna och vid järnvägarna och de finare i till varjehanda bruk och
många olika former väl lika vidlyftig avsättning med. Och stöjd-till-
verkningen som är mycket gammal och fast den är gammal.
Tycks den ha tillökats mycket på senare tid i tillverkning och om-
sättning. Smått är olika slag yr or liar och Bösser m. m. i dessa
byggder för yr or från Rossholm med namnsstämpel ~~666~~ var
mycket allmänna här och gott nytt på sin tid och användes vid
skogs avverkning och timmerstränning kunnststöjd av olika slag
mindre till stöjd och stora bitor till timmerkuggare. Den tid
när allt byggmaterialet sträddes för hand och bad de var säkra
på hand, det var som brukat när det var kuggat och ett nöje
och se när de arbetade. Och fast, lov att gå något så när fort
för att bli daglös och ändå godkänt på markaden. Dessa

yrkesmän för omkring på Marknader och månadsdagar
 med sina tillverkningar och handlande fasta och resande
 genom gott rykte stor omsättning. Liomeden var gott om här för
 två bröder här i socken Jonas och Johannes Göransson. Skulle
 tillverkade massor av liar och blev förmögna män. Och är det
 än deras efterkommas ände här i socken som ättle så många män
 i tredie led och i 50 års ålder de yngre. Dessa avträdde och sålde
 sina liar i huvudsak på stättbygderna Halland och Skåne. De
 var bönder vanliga med stora jordbruk och smedycket bedrovs i
 huvudsak på vintertiden. Sedan var det Lidkull sockens liameden
 Lars och Petter Örnatt tillverkade stora massor av liar och var kända
 och spridda på vida trakter. Dessa var de förmögna och förstklassiga
 för sin maggskärpas egg och beth lätt och passade för den naturliga
 engstättens som var så allmän för här på orten men gott bort till
 på de senare åren. Även dessa var bönder och jordbrukare och som
 mycket bedrovs på vintertiden. Och de sålde väl största delen hem
 ma till Landthandlare och Reshandlare som för omkring på
 Marknader och Tojdagar vida omkring under säsons tiden sina

namn stämpelar hadde alla på sina tillverkningar. Också var det
 liesmeder från Hallaryd socken. Lejon och A. Nilsson med flera som
 tillverkade mycket lier och reste omkring på marknader och foyda
 gar with omkring och sålde och sålde väl till handkarev och så. Min
 dessa liesmeder var mycke i yrket och reste självra och hadde mycket and
 dra smidesvaror utom lier. Och även desse hadde gott bränn för sina
 lier för sin skarpa ygg och gott ^{hitt} som det fochades för det naturliga fina
 gräset. Men kom fabrikslierna sedan och konkurrerade ut de gamla gode
 humpabriserade lierna. De var och är väl bra men den skarpa goda
 eggan är icke att likna vid de gamla humpabriserade lierna. Och det är
 nu gällt nu bruk att använda lier. Och yngre generation kan varken
 stå eller bruna en lier. Och nu köptes lintera utom det som kan tas med
 maskin och på gjerdstomt och trädgård skall det vara gräs klippare
 Bland gamla finare humpabriserade bössor och pistoler som voro hitt
 kungjorda av sina tillverkare. En Gunne Persson Agård gjorda
 bössor hitt och hållit och var samtidigt en god jägare och är väl av
 hans bössor i behåll ännu fast han är död. Göl många är sen.
 Och en B. Lundstedt Hinnaryd som var pistolmed i sin ungdom

Och dessa hadde wät j. hært. några skolor utan helt updrivet yskit j. äka
wät kanske sett och wärit wid yskit som barn. Och en Fränk Nilson av
yngre generationen anen död för några år sen. Han war god byggmäste
re fiksnikare i fråga om wäljorda mötter och inredningar j. som
de laga. klockor och maskiner. Adh skag fans wät j. något som inte
han kunde göra och reda upp. Lida en märklig person som fans
en och annan för min tycke ha gått bort på senare tid. Dessa
deras wärkstäder war j. något wärdare märkliga. men kunde
strättas mycket i delar. Skottillwäring war mycket allmän hem
stöld här på orten för Tillwäring av olika slag. Längar. Loffor.
Bond och stökar och war de j. bestädda bort så fort de war gjorda så
gjorde de på lagen och tog till städerna på måndags toif dagar der
gick det alltid i söja. Det war här i Småland. Längde nu it Skåne
och Hallands skogsbygd war det stigar. Takännor och Brunnpusa
par. Och så många olika träkär. Laggkär. Baljor. Störr och min
dre för många olika bruk. För längre tillbaka war det mycket
träspannar och byttor. men dessa har Phattillwäringens
Trängt ut på senare tid. Text tillwäring som wäring av

Radmal hördt en gammal Taba om i en ungdom så fort inberg
ringen och träskut var gjort skulle de börja väva radmal
nytt köpare till det kom för jul De hadde här på orten mycket
får och gott om ull Och det skulle kardas och spinnas och vävas
Och ären timmervårna der värdas och såldes De ps anten de alsn änt
linn här på orten för Att detta var binäringar till jordbruket och
extra linsk omster som väl behöfdes den tiden Men vilket arbete mot
nu med varjehanda Linn skulle blika tredas ut på mark
ten och vävmas på före brytningens och spinnas för hand Alla
må inte tro eller tänka våra förfäder hadde det hållt eller bedigt
på sin tid Skogsarbete så som tjärbränning brytas upp stubbar
i skogarna med den redskap de hadde och klugges i ved var inte till
arbete med och gar i stor daglön Men var något som alla
behöfde använda till sina redskap och varjehanda och även vid
bygg användes tjära Och ett par nya träskor skulle tjäras för
att bli varaktiga och i sprika Och var något som ingen kunde
vara utan antingen bränna själva eller köpa Den som var
gott om boke smuggs det som var gammalt mer och brändes till

aska gammalt hoket blev mäst aska av Du barade stora baror med stora
kar och så brändes det när de sätts eld på en baror och det börjat brin-
na fick någon vara närvarande och rivas unnan askan så fort
den blev någon för den fick y brännas upp. Fick askan ligga länge
brann en del upp och det blev mindre aska den var de räddas om
och när de bränt en baror i fick en rätt så stor hög aska. Hadde du
vatten och blannade du upp med och arbetade den på de biten det i
stora kakor och togs till städerna och användes till tvättning det
Lilla var potask och vid mitten av 1800 tal som detta var brukligt
Här på ägorna är en plats som de väjde aska på och heter askvä-
sen ännu. För när de skädes med bara koprod. Tog de väl vara
på den askan. Den skulle vara till bykaskar det lades i en järn
eller järnkärl och med vatten på den och kokades och blev skarp
lut som påldes på bykare. Och när det ställt längre mag tappades
det ut med kran i bykare. Och ny sats påldes på och så unnan
för unnan till den lassa sig varat ren och färdig. Aska var ett
kräftigt gödningsmedel för när det icke fanns konstgöd-
ning. Tolgs askan väl vara på och användes som gödnings

Kotning var också en binäring för småbönder för men var
 i en stor omfattning när mot hängre uppåt kan det ha de kolade
 mycke och levererade till stora delar varje år. Här var det i huvudsak
 till smiderna på orten för deras behov. Och de smederna som var bönder
 och hade skog själva brände kol själva för sina behov. Andra fick
 köpa kol men det blev i så mycket eller stor omfattning på den varannan
 på orten. Dessa gamla binäringsar och stöjd arbetets början kan väl i
 någon anseende. Den kan väl gått från äldre till yngre också förbättrats
 utman för utman. Med det senaste hemsnittet tycks väl hemsnittet
 vara välha ikop två delar järn orten det stak på den blev järn och
 tätt. Blev det något fel på vältningen var den oduelig och hördes på
 klangem och ljudet om den var tätt. Alla dessa stöjd arbetare vad
 de fick arbeta och var i fråga om alla timmars arbetsdag den tiden
 Men många var de som kunde lägga ikop kapital på den tiden
 på sina yttan. Och tycks blivit varaktiga flera led framåt i tiden.
 Som arbetstäden till både smide och trästöjdsarbete var väl i så
 stor skala eller smärk värddiga såväl som redskaperna som förändes
 men kunde göra fina och bra arbete. Början till dessa binäringsar

och en icke men utgåend det kan ju varit fabrikerna på alla områden
som tagat bort hushushandeln. För möbelfabrikeringen var försäljningen
i huvudsak. Städerna och ståtbygderna. Det var tilliga möblerna den tidens
marknads möbler och var i så vackerliga höllor. De måste tillverka
jick köpa virket det jick kor vara något så när fint och karaktäristiskt
samt grovgringst som växer upp på senare tid. Och var stor vikt vid de
som vad de bästa ibland många var alltid stor skilmad och olika
raska och fortfärdiga i sitt arbete och för de skörena skulle bli något
så när jick arbetet kor att gå utman. Och det blev ändå alltid stor
skilmad på dessa eller bönder som hade smickare hos sig hemma
och själva skäppte till virket. En kan än se möbler som är 100 år
gamla och lika stadiga och bra. Och virket bara fin ren kärna.
Och vad arbete för smickare och byggmads arbetare med inredning
och att mot nu när att göra möbelsmässigt mot när att jick
göras för hand. Men folket var starkare hårdigare och vander
från bondens vid till annat för ännu den det är ingen till
mekse. Dessa olika yaker alla var i huvudsak bönder som had
de samt till gods. Hjärtkonst och arbetade dermed endast på vinterna

Här på orten har det varit ifrån gammalt järvägande bönder större
och mindre gårdar ett fjärde dels mantal och öfver dels mantal de
mest almännre böndgårdar öfver större och mindre med egna gårdar
Torpare och backstugusittare var det mycket här på orten för men kett
gitt bort på senare tide. De betalade ärligt arrende och angräns gjorde
dagswärke med Karl och Franssens till jordägaren att efter Torpare
storlek. Gammas regel var det backstugor Fluban och deras egna. Em det var
dessa paddu kje och guller och får och höns i gris och alltid något yrke så
länge hälsa och kraften stod bi kreatursbesättningen på ett fjärde dels man
tals gård var i almännre fyra kor lika många ungdjur och ett oxar
par oxar var vanligt och får var vanligt här för 8-10 styck på vintern
och Lwin och höns och att ifråga om mat producerades hemma på
gårderna. Både ifråga om mat och kläder. Det köptes inte mycket i
handelsbutiker på 1800 tal. Hästar var inte mycket här för till framm
mot sekelskiftet började det öka med hästar och oxar gick bort på
de större böndgårdar var vanligt med 2-3 par oxar större och min
dre och handlade med. Lådde de större och köpte mindre i stället.
På många mindre gårdar körde de med kor i ställe för oxar det gick
bra

ACC. N:R M. 13452:10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

10

var och en hadde sin gård att brukas vid mitten av 1800. Tak var almänt. Landt
mätning här på orten. För den var vantligt hela byn höj tillsammans i
en hög intill varandra till och med. Två bönder kunde ha samma
förestånd och ingång och ladugårdar intill varandra. Men hadde ändå
var sina skifter fast än mycket om vartannat. Och den odhade jorden
var lite här på orten för. Och intill underligt det lilla det fattiga. Lönatand
Och gar i mycket här på orten för. Men det lilla som fans togs väl vara
på den tiden. Någon sorts organisation eller beständ. Arbetslid vis.
te ingen om ändragt och samja var i almänhet. Grannar an emellan
god när de bodde så nära intill varandra. Och hjälpsambud. Grannar em
kan i almänhet vantligt vid skördarbete och olika arbete var någon
efter med sitt så de som gjort annan sitt gick till den andra och
kan fick sitt gjort med någon betänning för sent var i Tak om.
Genom att jordbruket var så klena här var vantligt från gammalt
med binkringar på olika område för sin skandviska. Kristens
Det var mycket vantligt bondkvinnorna skötte ladugårdar och djuren och
hunnit i sin kukt med hjälp av barn eller lyd. Personal. Männor var
stängun korta i afärr på olika orter eller sina olika slöjdarbete på vintertiden